

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА

Навчально-науковий інститут архітектури, дизайну та образотворчого мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІННІ АДОМ

(Тетяна РИЩЕНКО)

(підпис)

2021 року

М.П.

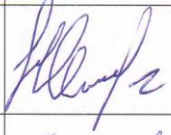

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Рисунок та техніка акварелі

вид дисципліни, шифр за ОП	<i>обов'язкова ОК 15</i>
семестр	<i>2,3 семестр</i>
кількість кредитів ЄКТС	<i>9 кредитів ЄКТС, 2 модуля. Модуль 1–4кр., Модуль 2–5кр.</i>
форма підсумкового контролю	<i>залік, диференційований залік</i>
мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>
кафедра	<i>Дизайну та образотворчого мистецтва</i>
для здобувачів вищої освіти:	
рівень вищої освіти	<i>перший (бакалаврський)</i>
галузь знань	<i>20 Аграрні науки та продовольство</i>
спеціальність	<i>206 «Садово-паркове господарство»</i>
освітня програма	<i>«Садово-паркове господарство»</i>
форма навчання	<i>денна</i>

2021 – 2022 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Розробники:

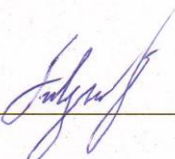
Прізвище та ініціали	Посада, email	Науковий ступінь, вчене звання	Підпис
Олександр ІВАНОВ	ст. викладач ivanovnikolskij@gmail.com		
Богдан БУТЕНКО	асистент		

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри дизайну та образотворчого мистецтва

Протокол від «28» серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри _____ (Оленіна О. Ю.)

Робоча програма навчальної дисципліни відповідає Освітній програмі: «Садово-паркове господарство»

Гарант освітньої програми _____ (Надія ГАТАЛЬСЬКА)

1. Мета дисципліни

Мета вивчення дисципліни «Рисунок та техніка акварелі» – навчитися бачити в натурі естетичну цінність та знаходити необхідні образотворчі засоби для її зображення, оволодіти основами композиції та колористики для побудови композицій. Вивчення дисципліни дозволить студентам набути необхідні вміння для ведення самостійного творчого пошуку засобів виразності при розробці дизайн-проектів.

У процесі вивчення дисципліни студент може знати:

- технічні прийоми ескізування і малювання для різних цілей;
- послідовність зображення предметів при малюванні (етапи схематизації, типізації, індивідуалізації, узагальнення);
- властивості різних художніх матеріалів, можливості їх застосування;
- закони змішування кольорів і фарб (віднімальне та додавальне змішування);
- прийоми komponування зображення на аркуші, пропорційного розподілу, передачі обсягу зображуваного предмета засобами світлотіні і ін.

Завданнями практичних занять є:

- оволодіння основами художньої композиції;
- виконання графічних робіт, спрямованих на відпрацювання прийомів використання закономірностей і засобів художньої композиції;
- придбання навичок виконання графічних і живописних робіт з природи;
- закріплення знань в області теорії перспективи і побудови тіней;
- освоєння прийомів опрацювання тональних і колірних відносин в рисунку і живопису;
- набуття досвіду використання різних технік виконання графічних і живописних робіт (графітовим і кольоровим олівцем, тушшю, аквареллю, гуашшю та іншими матеріалами);
- ознайомлення з прийомами ескізування, рисунку і живопису об'єктів рослинного світу і малих форм архітектури, об'ємно-просторового зображення.

2. Міждисциплінарні зв'язки

Вивчення дисципліни спирається на «Українські історико-гуманітарні студії», є попередньою для дисципліни «Ландшафтна графіка».

3. Результати навчання

Програмний результат навчання	Методи навчання	Форми оцінювання	Результати навчання за дисципліною
<p>ПР 16. Застосовувати основні засоби, принципи і методи художньо-композиційного мислення в процесі ландшафтного проектування, використовувати сучасні засоби і методи рисунку, техніки акварелі, що використовуються в сучасному проектуванні об'єктів садово-паркового господарства.</p>	<p>Бесіда, інструктаж, ілюстрація, демонстрація. Практичні роботи, графічні роботи, аналіз. Дискусія.</p>	<p>Усне опитування, програмований контроль. Поточний графічний контроль – рисунки, виконані в ході практичних занять та самостійної роботи. Підсумковий контроль – у формі заліку, диф. заліку.</p>	<p>ПРН 16.1- здійснювати роботу графічними матеріалами і інструментами; ПРН 16.2- виконувати зображення на аркуші; ПРН 16.3- виконувати зображення рослин, ландшафту і архітектурних форм з натури і за поданням; ПРН 16.4- використовувати різні методи подачі графічних даних в залежності від цілей і завдань малюнка; ПРН 16.5- знати основні типи зображень, використовуваних в малюнку; ПРН 16.6- застосовувати принципи побудови перспективного зображення предметів і простору; ПРН 16.7- розуміти основи вчення про світло, кольорі та повітряну перспективу.</p>

4.Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.Рисунок – основні поняття, особливості створення та засоби виразності

Змістовий модуль 1.1.Рисунок геометричних форм та світло-тональні властивості предметів

Правила перспективної іконструктивноїпобудови предметів,світло-тіньове ліпленняоб'ємної форми.Принципи тонально-живописного рисунку. Графічні рисунки різної трактовки– лінійні, плямові, орнаментально-декоративні.Зіставлення натури з геометричними тілами.Етапи роботи над рисунком.

Змістовий модуль1.2.Поняття перспективи, основи її побудови

Закони лінійної перспективи. Предметна площина. Картинна площина.Перспективний масштаб. Рисунок малих архітектурних форм та архітектурних деталей.Освоєння прийомів графічної передачі пластики іформи предметів, різних за кольором і фактурою поверхні.

Змістовий модуль 1.3. Конструкція форми – особливості її виявлення та побудови при зображенні рослин

Загальні закономірності в побудові форми рослин, геометрія ісиметрія.

Особливості зображення рослин, прийомиграфічної передачі характерних видових ознак об'єктіврослинного світу (будови рослини, форми і фактури листовоїпластинки, суцвіть, плодів та ін.), вибір напрямку штриха при зображенні рослин.

Модуль 2. Технікаакварелі

Змістовий модуль 2.1. Основи роботи акварельними фарбами

Прийоми виконання зображень в обмеженій колірній гамі, на кольоровому тлі, тонованому папері; познайомитися з технікою гризайль. Прийоми і техніки багатобарвними засобами живопису форми, будови, декоративних якостей рослин, вплив умов освітлення на загальне колористичне рішення композиції; навчитися стилізації форми і кольору, передачі обсягу і повітряного простору.

Змістовий модуль 2.2. Об'ємне моделювання та відтворення просторових планів

Вивчення особливостей передачі обсягу та просторузасобами живопису, зміни кольору предметів і фону композиції в залежно від умов освітлення і ефекту рефлексу; освоєння прийомів опрацювання переднього плану і фону композиції в живописі.

Змістовий модуль 2.3. Поєднання об'ємного та колірного моделювання

Вивчення основних особливостей природи кольору (фізичні, хімічні, фізіологічні, психологічні, естетичні), ахроматичних і хроматичних кольорів, їх характеристик (колірного тону, насиченість світлоти), законів змішування кольорів і фарб, віднімального і додавального змішування, поняття про колірне коло і колірне тіло. Ознайомлення з основами теорії колірної гармонії, застосування на практиці гармонійних і дисгармонійних, контрастних і нюансних (одно-тонового, близьких тонів) поєднання кольорів різних типів, особливостей сприйняття кольору (характеру відчуттів, що викликаються різними кольорами і барвами).

5. Структура навчальної дисципліни і розподіл часу

Змістові модулі	Кількість годин				
	усього	лек.	практ.	лаб.	сам. роб.
МОДУЛЬ 1 (2 семестр)	120		51		69
Змістовий модуль 1.1	30		16		14
Змістовий модуль 1.2	45		18		27
Змістовий модуль 1.3	45		17		28
Модуль 2 (3 семестр)	150		60		90
Змістовий модуль 2.1	45		18		27
Змістовий модуль 2.2	45		20		25
Змістовий модуль 2.3	45		22		23
Підсумковий контроль	15				15

6. Теми лекцій

Не передбачено.

7. Теми практичних занять

Тема	Зміст (план)	Кількість ауд. годин
1	2	3
Змістовий модуль 1.1 Рисунок геометричних форм та світло-тональні властивості предметів		
Тема 1.1.1	Лінійно-конструктивний рисунок куба.	4
Тема 1.1.2	Лінійно-конструктивний рисунок натюрморту з двох геометричних тіл.	6
Тема 1.1.3	Натюрморт геометричних тіл, повно-тональний рисунок.	6
Змістовий модуль 1.2 Об'ємне моделювання та відтворення просторових		

планів		
Тема 1.2.1	Лінійно-конструктивний малюнок з трьох геометричних тіл.	6
Тема 1.2.2	Натюрморт з побутових тіл з елементами рослин (грязайль, акварель).	6
Тема 1.2.3	Рисунок натюрморту з різних за формою, фактурою і матеріалами предметів (олівець).	6
Змістовий модуль 1.3 Конструкція форми – особливості її виявлення та побудови при зображенні рослин		
Тема 1.3.1	Конструктивно-лінійні замальовки окремих деталей рослин (гілка, листок, суцвіття) та предметів (тумба, глечик, вази і т.п.) м'якими матеріалами.	5
Тема 1.3.2	Короткочасний рисунок інтер'єру з кімнатною рослиною (сангіна, сепія, олівець).	4
Тема 1.3.3	Натюрморт з гіпсовим орнаментом і драпіруванням з включенням рослинних мотивів, повно-тональний малюнок (олівець, графітний олівець).	8
Змістовий модуль 2.1 Основи роботи акварельними фарбами		
Тема 2.1.1	Рисунки по розтяжці тону (вправи, акварель).	6
Тема 2.1.2	Монохромне зображення геометричних тіл (грязайль, акварель), лессировка.	6
Тема 2.1.3	Натюрморт з простих форм з драпіровкою (грязайль, алла-прима) з рослинними елементами.	6
Змістовий модуль 2.2 Об'ємне моделювання та відтворення просторових планів		
Тема 2.2.1	Монохромні етюди листя, квітів, овочів, фруктів (акварель).	6
Тема 2.2.2	Натюрморт з предметів контрастних за кольором (акварель).	6
Тема 2.2.3	Натюрморт з предметів зближених за кольором з включенням рослинних елементів (акварель).	8
Змістовий модуль 2.3 Поєднання об'ємного та колірного моделювання		
Тема 2.3.1	Етюд натюрморту з побутових предметів в холодній і теплій гамі (акварель).	2
Тема 2.3.2	Зображення букета з квітів в техніці по-сирому або в змішаній техніці (акварель) -3 етюд.	10
Тема 2.3.3	Натюрморт з предметів, різних за тоном, кольором і фактурою поверхні, включаючи рослинні елементи.	10
Разом		111

8. Індивідуальне завдання (ІЗ)

Не передбачено.

9. Методи контролю та порядок оцінювання результатів навчання

В якості контрольних заходів по дисципліні «Рисунок та техніка акварелі» передбачено:

- поточний графічний контроль – рисунки, виконані в ході практичних занять та самостійної роботи;
- підсумковий контроль – у формі заліку, диф.заліку.

Структура навчальної дисципліни і розподіл балів

Змістові модулі	Максимальна кількість балів			
	усього	практ.	лаб.	сам. роб.
МОДУЛЬ 1.(2 семестр)	100			
Змістовий модуль 1.1	30	20		10
Змістовий модуль 1.2	35	13		22
Змістовий модуль 1.3	35	13		22
Модуль 2. (3 семестр)	100			
Змістовий модуль 2.1	20	7		13
Змістовий модуль 2.2	25	8		17
Змістовий модуль 2.3	25	10		15
Підсумковий контроль	30			

Види завдань, засоби контролю і максимальна кількість балів

Види завдань та засоби контролю	Розподіл балів
МОДУЛЬ 1	
Змістовий модуль 1.1	30
Практичне завдання «Лінійно- конструктивний рисунок куба»	6
Практичне завдання «Лінійно-конструктивний рисунок натюрморту з двох геометричних тіл»	6
Практичне завдання «Натюрморт геометричних тіл, повно-тональний рисунок»	8
Завдання до самостійної роботи «Рисунки геометричних предметів (олівець)»	3
Завдання до самостійної роботи «Рисунки побутових предметів (олівець)»	3
Завдання до самостійної роботи «Рисунок простого натюрморту, повно-тональний (олівець)»	4
Змістовий модуль 1.2	35
Практичне завдання «Лінійно-конструктивний малюнок з трьох	4

геометричних тіл»	
Практичне завдання «Натюрморт з побутових тіл з елементами рослин (гризайль, акварель)»	4
Практичне завдання «Рисунок натюрморту з різних за формою, фактурою і матеріалами предметів (олівець)»	7
Завдання до самостійної роботи «Начерки геометричних тіл (олівець)»	7
Завдання до самостійної роботи «Етюди рослин з елементами побуту (гризайль, акварель)»	7
Завдання до самостійної роботи «Начерки різних за формою предметів (олівець)»	8
Змістовий модуль 1.3	35
Практичне завдання «Конструктивно-лінійні замальовки окремих деталей рослин (гілка, листок, суцвіття) та предметів (тумба, глечик, вази і т.п.) м'якими матеріалами»	4
Практичне завдання «Короткочасний рисунок інтер'єру з кімнатною рослиною (сангіна, сепія, олівець)»	4
Практичне завдання «Натюрморт з гіпсовим орнаментом і драпіруванням з включенням рослинних мотивів, повно-тональний малюнок (олівець, графітний олівець)»	7
Завдання до самостійної роботи «Рисунки рослин м'якими матеріалами»	7
Завдання до самостійної роботи «Начерки натюрморту рослин в кімнаті (сепія, сангіна)»	7
Завдання до самостійної роботи «Домашній натюрморт, повно-тональний (олівець)»	8
ВСЬОГО ЗА МОДУЛЕМ 1	100
МОДУЛЬ 2	
Змістовий модуль 2.1	20
Практичне завдання «Рисунки по розтяжці тону (вправи, акварель)»	2
Практичне завдання «Монохромне зображення геометричних тіл (гризайль, акварель), лессировка»	2
Практичне завдання «Натюрморт з простих форм з драпіровкою (гризайль, алла-прима) з рослинними елементами»	3
Завдання до самостійної роботи «Вправи розтяжці тону (акварель)»	3
Завдання до самостійної роботи «Монохромне зображення побутових предметів (акварель)»	5
Завдання до самостійної роботи «Ескізи рослин (гризайль, акварель)»	5
Змістовий модуль 2.2	25
Практичне завдання «Монохромні етюди листя, квітів, овочів, фруктів (акварель)»	2
Практичне завдання «Натюрморт з предметів контрастних за кольором (акварель)»	3

Практичне завдання «Натюрморт з предметів зближених за кольором з включенням рослинних елементів (акварель)»	3
Завдання до самостійної роботи «Ескізи квітів, фруктів, дерев (акварель)»	5
Завдання до самостійної роботи «Ескізи предметів контрастних за кольором (акварель)»	6
Завдання до самостійної роботи «Ескізи рослин зближених за кольором (акварель)»	6
Змістовий модуль 2.3	25
Практичне завдання «Етюд натюрморту з побутових предметів в холодній і теплій гамі (акварель)»	3
Практичне завдання «Зображення букета з квітів в техніці по-сирому або в змішаній техніці (акварель) -3 етюду»	3
Практичне завдання «Натюрморт з предметів, різних за тоном, кольором і фактурою поверхні, включаючи рослинні елементи»	4
Завдання до самостійної роботи «Замальовки предметів в холодній і теплій гамі (акварель)»	5
Завдання до самостійної роботи «Рисунки квітів в змішаній техніці»	5
Завдання до самостійної роботи «Домашній натюрморт з рослин. Квітів (акварель)»	5
Підсумковий контроль – диф. залік	30
ВСЬОГО ЗА МОДУЛЕМ 2	100

Шкала оцінювання:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, диф. заліку	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73		
60-63	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Матеріально-технічне та інформаційне забезпечення

Методичне забезпечення

Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Рисунок та техніка акварелі» (для студентів 1-2 курсу першого

(бакалаврського) рівня спеціальності 206 «Садово-паркове господарство». Укл. Іванов О.М.; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2021. – 24с.

Рекомендована література та інформаційні ресурси

1. Історія та виробництво акварелі. Меркулов С.: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://blogproart.ru/история-и-производство-акварели.html> (Дата звернення 01.04.2017).
2. Кирцер, Ю.М. Рисунок и живопись / Ю.М. Кирцер – М.: Высшая школа, 2000. – 271 с
3. Смит, С. Рисунок: полный курс / С. Смит. – М.: Астрель: АСТ, 2002. – 160с.
4. Даглідян, К. Т. Декоративная композиция / К. Т. Даглідян. – М.: Феникс, 2008. – 313 с.
5. Ходдиотт Б. Рисование для "чайников" / Б. Ходдиотт – М.: Диалектика ; Вильямс, 2010. – 288 с.
6. Шалаєв Г. П. Вчимося малювати / Г. П. Шалаєв. К.: Країна мрій, 2002. – 124 с.

Обладнання, устаткування, програмні продукти

Обладнання: мольберти.

Наочно-демонстраційне забезпечення: плакати, фонд робіт студентів, настінні ілюстрації.

Демонстраційні: муляжі рослин, гербарії, демонстраційні моделі натюрмортного фонду.

Художні інструменти: фарби, пензлики, планшети, папір, клей.